

γεφυρώνα

Ἡ φωτεινὴ ἱστορία σου μὲ φέρν' αἰώνια πίσω
σ' ἓνα χρυσὸ γεφύρωμα μὲ τὴν παλιὰ ἐποχή.

γεφυρώνα ἡ, Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέφυρα καὶ τῆς μεγεθ. καταλ. -ῶνα.
Μεγάλῃ γέφυρα: Ἄσμ.

Κόρασον ἐτραγώδινεν ἀφκά 'ς σὴν γεφυρώνα

Πβ. γέφυρα 1.

γεφυρώνω λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Πόντ. (Ὁφ. Τραπ. κ.ά.) — Λεξ. Βάιγ. Βυζ. Μπριγκ. Δημητρ. γεφυρώνου Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. κ.ά.) γεφυρώνω Πελοπ. (Λάστ. κ.ά.) — Λεξ. Βλάχ. Βάιγ. γεφυρώνου Μακεδ. (Βογασ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ρ. γεφυρῶ.

Κατασκευάζω γέφυραν, ζευγνύω τὰς ὄχθας ποταμοῦ διὰ γεφύρας ἐνθ' ἀν.: Ἐγεφύρωσαν τὸ ποτάμ' Πόντ. (Τραπ.) Πότε νὰ γεφυροῦται τὸ ποτάμ' νὰ διαβαίνωμε; Πόντ. (Ὁφ.) Πβ. ἀγεφύρωτος.

γεψᾶτος ἐπίθ. Ἄνδρ. (Κόρθ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέψη καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ᾶτος.

Ὁ εὐγευστος ἐνθ' ἀν.: Ἐχω ἀλαφρὸν κρασί, γεψᾶτο Κόρθ. Τ' ἀουλάτα σῦκα 'ναι πολὺ γεψᾶτα (ἀουλάτα=ἀβγουλᾶτα, μεγάλα μὲ σχῆμα ἀβγοῦ) Ἀπύρανθ.

γέψιμο τό, Νάξ. (Δαμκρ.) Πελοπ. (Κίτ. Μάν.) — Λεξ. Βάιγ. Βλαστ. γέψιμον Στερελλ. (Αἰτωλ. κ.ά.) γέψ'μον Στερελλ. (Φθιώτ. Φωκ. κ.ά.) γέψιμο Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γεύω, ἐκ θέμ. τοῦ ἀορ., καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιμο. Ὁ τύπ. γέψιμο καὶ εἰς Σομ.

Α) Κυριολ. 1) Γεῦση 2, τὸ ὁπ.βλ., Πελοπ. (Κίτ. Μάν.) — Λεξ. Βάιγ. Βλαστ.: Τὸ λάδι 'ς τὸ γέψιμό του τὸ καταλαβαίνεις ἂν εἶναι καλὸ Κίτ. 2) Ἡ ἐστίασις, ἡ παράθεσις γεύματος εἰς τινα Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δαμκρ.): Ἡ γιὰ Καλὴ ἤφερνεν ὅλες τσι 'εἰτόνισσες καὶ τῶν ἤκανε ἐδὰ τὸ γέψιμο Ἀπύρανθ. Θὰ φέρω τρία παλληκάρια νὰ κάμω γέψιμο Δαμκρ.

Β) Μεταφ. Ἡ ταλαιπωρία Στερελλ. (Αἰτωλ. Φθιώτ. Φωκ. κ.ά.): Τὸν γέψ'μον τσακάει κόκκαλα (ἡ μεγάλη κούρασις καταβάλλει πολὺ τὸν ἄνθρωπον) Φθιώτ. Πβ. γεύω Β2.

γέψιμος ἐπίθ. Μύκ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γέψη καὶ τῆς καταλ. -ιμος.

Ὁ εὐάρεστος εἰς τὴν αἵσθησιν τῆς γεύσεως, ὁ εὐγευστος: Παναγιά, 'δὲ γέψιμο κοριάσι!

γεωγραφία ἡ, λόγ. κοιν. γεωγραφία πολλαχ. γεωγραφία βόρ. ἰδιώμ.

Τὸ Ἑλληνιστ. οὐσ. γεωγραφία. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ἡ ἐπιστήμη ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν σπουδὴν καὶ περιγραφὴν τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τῶν ἐπ' αὐτῆς ποικίλων φαινομένων λόγ. κοιν.: Μαθαίνει-ξέρει-σπουδάζει γεωγραφία κοιν. 2) Σύγγραμμα πραγματευόμενον γεωγραφικόν τι θέμα ἢ διδακτικὸν τῆς γεωγραφίας βιβλίον λόγ. κοιν.: Γεωγραφία ἀστρονομικὴ - βοτανικὴ - ζωολογικὴ - ἱστορικὴ - Ἑλλάδος - Εὐρώπης - Οἰκονομικὴ - Παγκόσμια - στρατιωτικὴ κ.τ.τ. Πῆρε μιά γεωγραφία νὰ διαβάσῃ νὰ ξε-στραβωθῇ. Δὲ μαθαίνεται ἡ γεωγραφία 'ς τὸ ποδάρι θέλει διάβασμα καλὸ καὶ προσοχὴ 'ς τὸ χάριτη πολλαχ. 3) Τὸ δι-δασκόμενον εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα μάθημα τῆς γεω-γραφίας λόγ. κοιν. Ἦτανε ὁ πρῶτος μαθητῆς 'ς τὴν τάξη.

γεωμέτρης

Στὴ γεωγραφία καὶ 'ς τὴν ἱστορία δὲν τὸν ἔφτανε κανένας.
Αὐτὸς εἶναι κονμπούρα 'ς τὴν γεωγραφία. Θὰ μείνῃ γιὰ τὸ Σεπτέμβρη (= θὰ μείνῃ ἐπανεξεταστέος) κοιν.

γεωγραφικὸς ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Τὸ Ἑλληνιστ. ἐπίθ. γεωγραφικός.

Ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωγραφίαν λογ. κοιν.: Γεωγραφικὸς ὄρος - πίνακας - χάρτης. Γεωγραφικὴ μελέτη. Γεωγραφικὸ συνέδριο κ.τ.τ. Ἐργάζεται 'ς τὴν Γεωγραφικὴ Ὑπηρεσίαν Στρατοῦ. Πῆρε δίπλωμα ναυτικοῦ, ἀλλὰ δὲ σκαμ-πάζει τίποτα ἀπὸ γεωγραφικὸ μῆκος καὶ πλάτος. Εἶμαι γραμμένος 'ς τὴν Γεωγραφικὴ Ἑταιρεία κοιν.

γεωγράφος ὁ, λόγ. κοιν.

Τὸ Ἑλληνιστ. οὐσ. γεωγράφος. Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ ἐπιστημονικῶς ἀσχολούμενος μὲ τὴν γεωγραφίαν λόγ. κοιν.: Σήμερα μὲ τὸ κερὶ νὰ ψάχνῃς, δὲ βροίσκεῖς γεω-γράφο σὰν τὸ Στράβωνα. 2) Ὁ συγγραφεὺς γεωγραφικῶν βιβλίων, χαρτῶν κ.τ.τ. λόγ. κοιν.

γεωλογία ἡ, λόγ. κοιν.

Τὸ νεώτ. οὐσ. γεωλογία.

1) Ἡ ἐπιστήμη ἡ ὁποία ἐρευνᾷ τὴν διαμόρφωσιν καὶ ἐξέ-λιξιν τῆς γῆς καὶ τοῦ ἐπ' αὐτῆς φυτικοῦ καὶ ζωικοῦ κόσμου λόγ. κοιν.: Τὸ ὄνειρο τῆς ζωῆς του ἦταν νὰ σπουδάσῃ γεω-λογία. 2) Τὸ σύγγραμμα τῆς γεωλογίας λόγ. κοιν.: Δανεί-στηκε τὴν γεωλογία τὴ δική μου καὶ μοῦ τὴν ἔκανε σὰν τὰ μούτρα του (=τὴν λέρωσε) Ἀθῆν. 3) Τὸ διδασκόμενον εἰς τὰ μέσα, ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἰδρύματα μά-θημα τῆς γεωλογίας λόγ. κοιν.: Δὲν πατάει στὴ τάξη τὴν ὥρα τῆς γεωλογίας, γι' αὐτὸ θὰ πάρῃ μονάδα 'ς τὸν ἔλεγχό του! Ἐξετάστηκε προφορικὰ 'ς τὴν γεωλογία καὶ πῆρε ἀρι-στα. Διδάσκει γεωλογία 'ς τὸ Λύκειο. Τὰ θέματα τῆς γεω-λογίας ἦταν εὐκόλα κοιν.

γεωλογικὸς ἐπίθ. λόγ. κοιν.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γεωλογία καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικός.

Ὁ ἀνήκων ἢ ἀναφερόμενος εἰς τὴν γεωλογία λόγ. κοιν.: Γεωλογικὸς ὄρος - χάρτης κ.τ.τ. Εἶναι διευθυντῆς τῆς Γεω-λογικῆς Ὑπηρεσίας. Ἐργάζεται 'ς τὸ Ἰνστιτοῦτο Γεωλο-γικῶν καὶ Μεταλλευτικῶν Ἐρευνῶν. Τὸν ἄλλο μῆνα θὰ γίνῃ τὸ γεωλογικὸ συνέδριο.

γεωλόγος ὁ, λόγ. κοιν.

Τὸ νεώτ. οὐσ. γεωλόγος.

Ὁ ἐπιστήμων ὁ ἀσχολούμενος μὲ τὴν γεωλογία λόγ. κοιν. Ὁ φίλος μου εἶναι γεωλόγος. Μελετᾷ τὰ πετρώματα τῆς γῆς καὶ τοῦ ἀρέσει νὰ σπουδάσῃ γεωλόγος.

γεωμέτρης ὁ, λόγ. πολλαχ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γεωμέτρης. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) Ὁ ἐπιστήμων ὁ ὁποῖος ἀσχολεῖται μὲ τὴν γεωμετρίαν λόγ. πολλαχ. 2) Ὁ κατ' ἐπάγγελμα καὶ πρακτικῶς κατα-μετρῶν τὴν γῆν, ὁ χωρομέτρης λόγ. πολλαχ. 3) Μεταφ., ἄνθρωπος ἀεργὸς περιδιαβάων εἰς τὰς ὁδοὺς ὡς νὰ κατα-μετρῇ ταύτας — Λεξ. Πρω. Συνών. βολτογύρης, γκεζερετζῆς, γκεζεροσπίτης, γυριστής, γυρουλάς, γυρουλιάρης, δερνοθύρης, μπουλιάρης, μπουλοθύρης, πορτής, πορ-τογύρης, σοκακάς, σουλατσασδόρος, χα-σομέρης.

